

19 MAYIS

Aylık Halkevi dergisi

İÇİNDEKİLER

Demokrasi ve seçim

Düşünceler

Maarif seferberliği

Dâvet (Şiir)

İkinci vazifemiz

Kitap

Filezof - Şair Rıza Tevfik (şiir)

Karadeniz kıyılarında dolaşırken

Şiire dair

Yalnızlık (hikâye)

Birinci (şiir)

İş bulma - İşe tavassut

Ailede az sevilen çocuklar

Gerzeden Bafraya

Necmi MEMİŞYAZICI

Zeki OZANTÜRK

Süleyman TÜRK

Sabahat ACUNER

Cemal BİLİR

Bahri ULAŞ

Bahri ULAŞ

Yakup KALGAY

Samih YERTUT

N DENİZ

Samih YERTUT

Osman REMZİOĞLU

İlhan BİLİR

M. SÜHEYL ESEN

Me

DÜŞÜNCELER

— III —

Zeki OZAN

«Şöhret afettir.» sözünde cemiyet unutulmuştur.

Meşhur olmak için koşmamak ; farkında olmadan şöhret bulmaktır.

Hindi gibi kabarıp durmaktansa, dünyaya hindi olarak doğmuş bulunmak daha isabetli bir mazhariyet olurdu.

Minnet altına alan da ; minnet altına giren kadar zavallıdır.

Büyükleri felâketli anlarımızda ne yazık ki daha büyük gibi görürüz.

Çok düşünemiyen güzel konuşamaz
Ahlâk, ebedî mevzuumuzdur.

Bir heykel dikerken sayısız heykeller dikeriz.

Din ; medeniyet yükseldikçe vuzuh ve asalet kesbeder, hatta ova inkılâp eder

Her zaman az çok çocuk yaşarız.

Hepimiz ayrı ayrı, çeşit çeşit sendeleriz Aynı cinsten sendelienler birbirlerini normal zannederler.

Bütün san'at eserleri birbirlerinden az çok bahsederler.

Büyük yok büyükler vardır.

İnsan yükseldikçe yalnızlaşır

Ne yemek yemekle yaşanılır, nede çürüyüp toprak olmakla ölünür

19 MAYIS

Aylık Halkevi Dergisi

Cilt : 10

OCAK 1950

Sayı 111

DEMOKRASİ VE SEÇİM

Necmi MEMİŞYAZICI

Demokrasi idaresinin esasını seçim ve seçimin taşıdığı mananın kıymetini de Demokrasi, tayin eder.

Bir memlekette Demokrasi varsa, orada seçim yapılır, ve yine bir memlekette seçim yapılıyorsa orada demokrasi var demektir.

Seçim ; ayrı fikir manzumelerini temsil eden zümrelerin, halk nazarında ki emniyetini kazanmak, yani çarpışan prensiplerin halk efkârında rağbet görmesini, ifade eder. Başka bir yönden, seçimle halk benimsediği fikrin mümessillerini seçerek, kendi kendini idare eder ve böyle bir idare sistemine de demokrasi denir. Bunun dışındaki her düşünüş ve sistem, demokrasinin düşmanıdır.

Bir fert olarak istediğinizi seçmek hürriyeti ; insan olmanın verdiği hakkın bir ifadesidir. Bu sebeptir ki, demokrasi insan olarak yaşamının şartıdır.

Bütün insanlığın bir gün ebedî bir sulh ve sükûna kavuşmak ümidini ancak demokrasinin cihana yayılmasının sağlayabileceğine inanmalıyız.

Başka bir ifade ile, ne zaman her insan serbestçe iradesini kullanarak ; kendi kendini idareye muvaffak olursa, ebedî saadet o zaman başlayacaktır.

Millet olarak dört yıldır bütün hususiyetleriyle içine girdiğimiz demokrasi hayatı ; Halkın istediğini seçmesi hürriyeti ; bu memleketin refah ve saadetinin tek yoludur.

Bu yo'da, azimle yürüyen milletimizin, kısa zamanda muasır medeniyet seviyesine yükseleceğinden hiç şüphemiz olmamalıdır.

MAARİF SEFERBERLİĞİ

Süleyman TÜRK

Bir milleti kalkındırmak için her şeyden evvel maarifini ilerletmek lâzımdır. Şüphesiz ki fikren geri kalmış bir topluluğun önüne makine çıkarmadan önce topluluğu buna ihtiyaç hissettirecek mertebeye ulaştırmak, milletlerin kalkınması için daha esaslı ve daha emin bir yoldur.

Bugün milletçe anlamış bulunuyoruz ki biz, muasır medeniyet seviyesinden çok gerilerdeyiz. Bir kaç şehrimizin umrana kavuşmuş olması veya medeni tesislerimizin peyderpey artmakta bulunması aradaki muazzam farkı kapatamaz. Evet asırlarca her bakımdan, ihmal edilmiş bir memleket ve milleti kısa zamanda kalkındırmak pek güç bir maseledir. Geçmişe bakarak Cumhuriyet devrinde yaptıklarımız ise bilhassa, dışardan görenleri hayran bırakacak kadar büyük işlerdir. Bunları kabul etmekle beraber kendi bünyemizden daha süratli bir kalkınma yolu bulabileceğimize kaniiz.

Halen Milli Eğitimin her şubesinde bir inkişaf vardır. Sanat okulları veya kursları gibi doğrudan doğruya halk içine yayılan yetiştirici vasıtalarının sayısı da çoğalmaktadır. Fakat köy okulları davasında henüz yolun yarsındayız. Bundan başka şehirlerde

kasabalarda, köylerdeki büyük topluluklar önüne yetiştirici ve ilerletici vasıtalar sermiş değiliz. Bunlar-

dan mahrum olan gençler, en kıymetli vakitlerini kahvelerde, gaziolarda yalnız boş yere israf etmekle kalmıyor. fikren dahi körleniyor.

Gerçi Halkevleriçeşitli kollarıyla her derecedeki insanı yetiştirip ilerletebilir bir teşekkül olarak açılmıştır. Maallesef bu da ilk hız ve hararetini kaybetmiş durumdadır Halkevlerine siyasi kanaati ne olursa olsun herkesi cezp ve burada vazife alanları teşvik eder yeni bir veçhe verilmelidir.

Küçük milletlerden Finleri, büyüklerden Amerikalıları misal olarak alırsak kalkınmalarında halk dershanelerinin ve halk öğretmenlerinin başlıca âmil olduklarını görürüz. Bizde de vazifeli, vazifesiz münevver adedinin, milletin büyük kısmı üzerinde ki bilgisizliği yok edecek raddeye çıktığını gururla müşahade etmekteyiz. Ancak bu sınıfı teşkilâtlandırıp harekete getirmek lâzımdır. Bunun içinde her tarafta Halk Dershaneleri, Halk Enstitüleri gibi gece maktepleri açarak her tabakadaki insanı bunların ışığı altına çekmemiz icap eder.

Son Unesco haberlerine göre Şili'de traktörlere bağlı kamyonlar, radyo ve sinsma makineleriyle mücehhez birer okul halinde köylere yayılıyor, bir taraftan traktörler çift sürerken, öbür tarftan köylüler radyo ve sinema ile tenvir ediliyor, seyyar öğretmenler de okuma yazma

DAVET

*Sen olmasan
Ne olurdu halimiz ölüm
Dünyamıza nasıl sığardık
Nerden bilirdik günahla sevabı?
Doğrusu
Yaranılmaz şu insanoğluna..
Hani - lâf aramızda
Yüzüne denmez amma;
Bir tek dostun yok
Nedense
Sanki adet gibi
Bahsin geçtikçe
Senden korkulur, titrenir
Sonrada
"Allah gecinden versin" denir
Ne yapalım
Bir kere adın çıkmış..
Eğer,
Hatır gönül dinleseydin
Elbette sevenlerin olurdu
Aldırma..
Söyle ölüm,
Beni ziyaretin ne zaman olacak?
Şöyle bir gece yarısı
Herkes uyurken
Ansızın çıkagelseydin
Ne güzel sevişirdik
Biliyorum
Sabah olunca
Kıskanacaktır annem, kızkardeşim
Öylesine sarmaş dolaş oluşumuzu.*

Sabahat ACUNER

öğretiyor. Biz bugün bu kadarını yapamazsak bile okulu olmayan her hangi bir köye seyyar bir öğretmen gönderir, Halkodasında, yoksa mescit önünde, oda yoksa bir ağaç gölgesinde hem okuma yazma öğretebilir

hem de köyün çeşitli yönlerden kalkınmasına yarar bilgiler verdirebiliriz. Şehir ve Kasabalarda da Halk Dershaneleri ve Halk Enstitüleri açarak geçliği, memleketin terakki ve teâlisi üzerinde daha faydalı hale sokabiliriz.

Bu davada vazife alacakları öğretmenlerden, diğer memurlardan, boşda olan aydınlardan ve emekliye ayrılmış kimselerden seçmek pekâla mümkündür. Bunlara verilecek ücret veya tazminat meselesine gelince : bu kabil dershanelerin yılda altı aylık bir devre için açık tutulduğunu, bu müddet zarfında yirmi bin öğretmen istihdam edildiğini ve bu öğretmenlere esas vazifelerinden aldıkları maaş ve ücretlerden ayrı ayda ortalama net (150) lira ücret veya tazminat verilmesi lâzımgeldiğini farzetsek on sekiz milyon lira kadar bir para tutar. Bu paranın devlet bütcesin de yerini yapmak mümkün olmasıyla yılda Tekel'in yirmi milyon kilo mal tütün sattığına göre beher sigara paketine kırk para zam yapılırsa on milyon lirası bundan ve öbürü de bunun gibi cüzi ilâvelerle diğer mükeyfattan veyahut heyeti umumiyesi başka kaynaklardan, belki daha kolaylıkla, temin edilebilir.

Bir kerre bu cihaz kurulduktan sonra memlekette boş ve işsiz tek münevver kalmayacak, her sınıf halk kat'i ve topyekün bir kalkınma hamlesinin feyzi ve nuru içine alınmış olacaktır. Yeter ki Hükümetçe tek mil yurd için böyle bir maarif seferberliği ihtiyacı kabul edilip benimsensin ve harekete geçilsin,

Albert Schweitzer

Dünyanın en büyük adamı.

Life

İKİNCİ VAZİFEMİZ

Sosyal yardım muhakkakki elzendir. Fakat, yalnız başına, bütün sefaletlere medar olamaz. Bu yardım işini, şefkatli ve hayırhahlı çalışmaları-mızla tamamlamalıyız. Ancak, böylelikle, manevi sukûnete erişir ve mes'ut oluruz.

Çeviren: Cemal BİLİR

Ekseriya, iyilik yapmayı çok istiyorum : fakat, o kadar çok mes'uliyet altındayım ki, çalışmalarına, bir dakika ara veremiyorum. Kendi işlerim arasında kaybolmuş gibiyim. Hayatımın bir istikamet almasına imkân yok, deriz.

İşte, tehlikeli ve müşterek hatamız buradadır. Başkalarına faydalı olabilmek ve yardım edebilmekle, herkes ömürlü haz'ın ve iç rahathğin en emin kaynağı olan ruhun, isteklerini ihsaf edecek fırsatları elinin altında bulur. Ruhun, bu hazları tadabilmek için fevkalade marifetler yapmasına lüzum yoktur. Fakat, iyilik yapıyorum diyerekte, asli vazifemizi ihmal etmemeliyiz. Ben, ruhun bu hassasına ikinci vazifemiz diyeceğin.

Bunu, kullanmak nimeti, sizin bir tek mükafatınız olacaktır. Bu, size, muazzam imkânlar verecek ve bu suretle kendinizde bitmez tükenmez kuvvetler bulacaksınız. İşte, yalnız bu hareket tarzınızla, enerji kaynaklarınız size faydalı olabilirler. Zira, bugün, dünya başkalarının neye ihtiyacı

olduğunu düşünen adamlar kıtlığındadır. Bu menfaatsız didinme ve çalışma çalışan içinde ve çalışandan bir şeyler almış olan içinde bir hayır dua şeklinde olacaktır.

Bu manevi hayattan mahrum erkek ve kadın bir çok kimseler, karanlık bir tunelde yol almaktadırlar. Modern sosyetenin tesiri altında, bütün şahsiyetimizi kaybetmiş vaziyetteyiz. Ya ratma ve bir şeyin sahih olduğunu kat'iyet ve cesaretle beyan etme ihtiyaçlarımız kaybolmak üzeredir. Böylelikle da hakikî medeniyet gecikmiş oluyor Çaresi nedir? Her ne olursak olalım hepimiz spritüel çalışmalarımızı zuhur edebilecek her fırsattan fayda landırarak şahsiyetimizi bu yolda inkişaf ettirmeğe çalışmaktır. Bu da nasıl olabilir? O da gayet kolaydır. Az çok hemcinslerinin iyiliği için, ferden de olsa, çalışmakla..

Bu hareket tarzıda İkinci vazifemiz olacaktır. Yapılması icabeden iyilikleri yerine getirmek için uzağa gitmeğe hiç te lüzum yoktur. Hayatta gözlerimiz kapalı önümüze çıkan ve

verilen şansların farkına varmadan yürüyoruz. İşte, en büyük hatamız buradadır. Gözlerimiz iyi görebilmek için açalım Etrafımız da büyük işleri için değil, fakat küçücük şeyler için bize, yardımınıza ihtiyacı olan bir sürü insan göreceksiniz. İnsan, hangi tarafına dönersa dönsün, muhakkak, kendisine ihtiyacı olan birini bulacaktır.

Bir gün, Alamanyada, trende üçüncü mevki'de seyahat ediyordum. Karşımda, çekingen ; fakat telâşlı bir şeyler söylenmek ihtiyacı ile kıvranan bir ihtiyar oturuyordu. Yolculardan genç biri, kendisine yakınlık göstererek, birinimi aradığını sordu. Adamcağızda içini açık kalplilikle şöylece boşalttı. Oğul, İstasyona inince ne yapacağım? Oğlum hastanede; hasta; acele gelmem için telgraf çekmişler, iş isten geçmeden, yetişmem lazım; İşin fenasıda.. Köylüyüm; Şehirde kaybolmaktan korkuyorum. demişti.

Değeride, kemali nezaketle: Şehri çok iyi biliyorum; sizle beraber iner; sizi, oğlunuza götürür ve bende bundan sonraki trenle yoluma devam ederim, diyerek ihtiyarın derdine deva olmuştu. Kompartımandan çıkarlarken ikiside mütebessim, adetâ kardeştiler. Bu kadar basit ve ufak hizmetin kıymetini kim taktir edebilir? değil mi? Hayır, öyle demiyecek ve siz de aynı hizmetler karşısında kalınca, aynı şekilde, yerine getireceksiniz. Birinci dünya harbi başlarında. Londralı bir arabacı asker olabilmek için lazım gelen yerlere müracaat eder ve zavallı boş yere bürodan büroya dolaşır. Neticede, yaşlılığını bahane ederek, kendisini atlatırlar. Nihayet bu vatan hizmetinde kendi kendine o da iş bulur. Öğretici kurslardan çıkan askerlerin, hududa sevk edilmelerinden

evvel kendilerine verilen bir Londra izini vardır. Bunu duyan arabacı, İstasyonda vesaitsizlikten bunalan askerleri, bedava olarak, Londraya taşımaya karar verir. Ve, bu günde bazen beşi, altıyı bulmak şartıyla bütün harp devamınca devam eder.

Nedense çekingenlik hissi ile tanımadıklarımıza yakınlık ve alâka gösteremeyiz Hepimizin çektiği bu soğukluk ve donukluğun menşei, inde, reddedilmek korkusu vardır. Halbuki; bu donukluğumuz, ekseriya; mahcupiyetimizim bir neticesidir. Yenilik ve macera peşinde olan ruh, fena kabul edilmek gibi ihtimalden de çekinmiyerek bu maniayı da yıkmalıdır. Akliselimle bazı hususiyetlerimizi kendimize saklıyarak, biraz açılır ve samimiyet göstermek cesaretini gösterebilirsek, müteakiben, karşımızdakilerinde kalplerinin açıldığını ve samimiyet izhar ettiklerini görürüz.

Bilhassa, büyük şehirlerde, kalbimizi tam manasıyla açmalıyız. Köylü ve kasabalılar, birbirlerine yakındırlar ve birbirlerini çok iyi tanırlar. Bir bir lerinden az farklı dırlar. Halbuki şehirliler bazen ümitsiz, kendini cemiyetten ayrılmış, selamlaşmadan, geçerler. İşte, kendini sadece insan göstermek isteyenlere güzel bir fırsat Her hangi bir yerde, meselâ: büroda, fabrikada, istasyonda tecrübeye girişiniz. Belki bir tebessümünüz, belki, muhtemel bir intiharın önüne geçebilecektir. Ekseriya güneş şua'ına benzeyen bir dost bakışı farkına bile varamadığımız bir karanlığı yarabilir. Mazimi ve gençliğimi düşündüğüm zaman, benden bir çok kimselerin esirgemedikleri yardımların, anlayışın, cesaretin, kibarlığın ve olgunluğun

ehemmiyatini, daha iyi anlıyorum. Bu adam ve kadınlar, hayatıma girmiş, ve benim için, kuvvet olmuşlardı. Fakat, kendileri bunu hiç bir zaman farka demediler. Ve, hattâ, bu alicenâplıkları benden esirgemedikleri zaman bile bende farkında değildim? Peki, böylelikle her şeyi etrafımıza mı borçluyuz? Diğerlerinin de, bize, neler borçlu olduğunu düşünerek, bunu, pek ala cevaplandırabiliriz. Amma, bu halin, asıl cevabını hiç bir zaman bulamıyacağız. Fakat, muhitten alınan kuvvetinde cesaretimizi teşkil ettiğini unutmamalıyız. Cenabi hakkın, size, ayrı olarak; sıhhat, maharet, başarı mes'ut çocukluk, mesut bir aile yuvası gibi hususiyetler vermesi halinin, kendiliğinden, oluveren bir şey olduğunu zannetmeyin. Bu imtiyazlı talih medyun şükranlık nişanesi olarak hayatınızdan, diğerlerinin hayatı için fedakârlıklar yapınız. Çekmiş olanlara a y r ı f ı r s a t l a r verilmştir. Fazla istirap çekmeleri ile tanınan kimselerin, kendiliğinden husule gelen kardeşlik bağları, buna bir misal teşkil edebilir. Uzun bir hastalıktan sonra iyileşmeniz, sizi, diğer hemcinslerinizin de iyileşmesi isteğine sevk etmiyor mu? Size hayatınızı iade eden veya bütün ömrünüzce istirap çekmekten kurtaran bir ameliyet geçirmiş olsanız; muhakkak ki, en tabii hissiniz, hastalık ve ölümün serbestce dolaştığı yerlerde, tıbbın terakkiyetinden bahsetmek olacaktır. Bütün bunlar, geleceklerin bu iyilikleri bilmesini sağlayan birer ahenkliliktir.

Ferâgat ve fedakârlık zihniyetiyle, kendimizdekilerden, en iyilerini verebiliriz. Şayet, imkânlarınız varsa ve ihtiyacı olan birine bir miktar para verebiliriz. Şayet, imkânlarınız varsa ihtiyacı olan birine bir miktar para

vermişseniz, bu, bir fedakârlık değildir. Bunun yanında, bir dulun verebileceği, en ufak bir meblağ, zenginlerin bütün imkanlarına tetabuk eder. Zira, bu ufak meblağ, onun her şeyidir.

İmkanlarımız nispetinde, bize fedakârlık dedirtecek şeylerden, mesele: sinamaya veya diğer bir eğlenceye ayırdığımız vakitleri verebilmeliyiz Ekseriya, ah; şöyle bir zengin olsaydım, neler yapardım, diyenleri duyarım. Zengin olmakla beraber, hepimiz alicenâplık ve sevgi bakımlarından, zengin olabiliriz. Pek'alâ, tefrik ederek bize zaruri ihtiyaçları yüzünden ihtiyacı olanları tanımakla zaten şefkat ve dikkatımızı harcıyoruz ve sevgi misallerin yerine getiriyoruz. Bu hal, onlar için, bütün dünya altınlarından daha kıymetlidir. İsrâf ettiğimizi zannettığımız aşk, sevgi size yüz misli iade ediyor ve bundan duyduğumuz zevkle, heyecanla üzerinde bulunduğunuz yolda vazifenizi yapmağa tahrik edilmiş oluyorsunuz. Bu dünyevî bir kanundur. Sosyal yardım muhakkakki elzemdir; fakat, yalnız başına bütün sefaletlere medar olamaz. Bu yardımın işini şefkatli ve hayırhahlı çalışmalarımızla tamamlamalıyız. İnsanseverlik eseri. tıpkı bir otomobilin geniş ve uzun bir yola ihtiyacı olması gibi çok karışık bir şeydir. Bu iş, girift yollarda iyi semere vermez. Bu yollar, gözlerini ve kalplerini anlayışla açmasını bilenlerin gidebileceği bir yoldur. Vicdanımız sebep ve bir otorite karşısında haklarından vazgeçmez. Kardeşimin bekçisiyim? şeklinde bir sual de şöyle cevaplandırılabilir. Pek tabii olarak bekçisisinizdir. Devlet, lazım geleni yapar diyerek mesu-

liyetlerimizden kurtulmuş sayılamasınız. Bugün, maalesef, bunun, tamamen aksini düşünen kimseleri görmekteyiz ki, bu hal yürekler acısıdır. Hattâ, bunu aile ocağında, çocuklar yaşlılardan mesul olmadıklarını tahayyül etmek derecesine kadar ileri götürmektedirler. İhtiyarların çökmeleri, bir an olsun, insanlık vazifelerini unutturmaktadır. Yapılması icabeden bu insanlığı, kaldırmak, bütün prensipleri ile terbiye ve medeniyet demek olan insanseverliği, merhameti, temelinden yıkmak demektir. Kendilerimizden zayıf olan yaratıklara duyduğumuz şefkat benliğimiz için bir kuvvet bir takviyedir. Anlayışsız ve merhametsiz olursak, birbirimizden nefret eden birer nesne haline geliriz. Yakınlarımızı anlamağa başladıkça, onlara acıma ve şefkat gösterdikçe ve onları affettikçe ruhumuzu berraklaştırmış ve temizlenmiş oluruz.

Niçin gelecekleri ve yakınlarımızı affedeceğim. Çünkü: hemcinslerimi affetmezsem; kendime karşı da, samimiyet ve doğruluk göstermiş olmam ve sanki şimdiye kadar günahsızmışım gibi hareket ederim ki: aslında hiç te öyle değildir. Yalanları affetmeliyiz. Zira o yalanlarla bir çok defa bende donakalmıştım. Alâkâsızlığı, kimi, ıftırayı, hileyi, istifalı azameti affetmeliyim. Zira, bende hata etmiş, kabahat işlemiş, reddetmiş, ıftıra etmiş hile yapmış ve doğru olmamışımıdır. Bunları çok mütevaziyane ve gösterizsiz olarak affetmeliyim. Umumiyetle, tamamen unutmakta muvaffak olamıyorsamda bu, çaresini ancak doğruyu aramakla buluyorum. Kim, bu sert olduğu kadar basit prensibe riayet ederse, hakiki insanseverliği bulur ve ruhun hakiki zaferlerini, tatkınkarlığını tadar ve bulur,

Biri, bize, bir haksızlık yapsa, zarar verse; onun gelip özür dilemesini mi beklemeli? Hayır, hiç bir zaman gelip af dilemeyecektir. Peki, o zaman onu hiç bir zaman affetmeyecekmiyiz? Bu da, fena hareket etmiş olmak sayılır. Bu taktirde, sadece, Bu böyle olmamalıydı" diyip geçmelidir,

Bir gün, istasyonun birinde süpürge ve küreği ile yerde bulunan süprüntüleri süpürmekle meşgul bir temizleyici gördüm. Bir tarafı temizlendi mi hemen öbür tarafa geçiyordu. Adama baktım ve şöyle düşündüm. Şöyle bir geri dönüp temizlendiği bir yeri görse: çocukların kağıt yırtıklarını yere attığını, cigara izmaritlerinin fazlası ile yerde süründüğünü görecektir. Bununla beraber, bu adam, kızmadan yine işine devam edecektir. Hepimiz böyle hareket etmeliyiz. Hemcinslerimizle münasibetlerimizde süpürge ve küreğimden vazgeçmem. Ölmüş ve maziye karışmış ve faydasız her şeyden kendimi kurtarmaya çalışırım. Şayet, yapraklar sonbaharda dökülmemiş olsalardı baharda yeni gelenlere yer kalırmıydı?

Belki karımla hattı istiva ormanlarında iyi bir hayat geçirmedikimizi zannedersiniz. Bu, sadece mukadderatın bizi yerleştirdiği bir yerdir. Bulduğunuz yer neresi olursa olsun kendinizi ve şahsiyetinizi ileri sürerek ruhunuzu ve insaseverliğinizi zuhur edebilecek ufak fırsatlarla yoklayabilir ve daha müsterih bir hayat sürebilirsiniz. Buda muhakkak ki: sabır, cüret ve fedakârlık isteyen sevmek azmine ve karakter kuvvetine hitap eden bir iştir. Bu hal de insanın kendi kendini tartmasına fırsat hazırlanmış olur.

İkinci vazifemiz ne kadar zor olursa olsun hakiki saadeti ancak onda bulabiliriz.

KİTAP

- Sayın Kemal Günen'e -

Yazan : Bahrî Ulaş

Eskilerden kalma güzel bir söz vardır :

« Kitapsız büyüyen çocuk, susuz yetişen ağaca benzer. »

Hakikaten öyle değil mi ?

Kitabı sevelim, sevdirelim ; çünkü :

Odaların süsü, gözlerin büyüsü, insan oğlunun ülküsü, yaylaların türküsüdür kitap ...

* *

Yemen çöllerinde, Bağdat seferlerinde, Çanakkale siperlerinde aziz vatani için canımı dişine takarak döğüşüp sağ kolunu kaybeden Köylü Dayı !...

Şöyle biraz oturalımda, seninle kitap'tan konuşalım. Sen, bana yaşadığın devri anlat ; ben, sana kitabı dile getireyim. Orada aynen sen varsın çünkü :

Mazinin yadı, halin tadı, istikbalin adıdır kitap ...

İsli lâmbaların soluk ışığı, ihtiyarların alınının kırışığıdır kitap ...

Korsanların barındığı eski kıyı, tayfaların uydurup rüzgârların bestelediği şarkıdır kitap...

Vatan uğrunda dökülen kan, zaferle elde edilen şandır kitap.

Bir yaz günü, bir köy kahvesinin önünde Muhtar, İmam, Durmuş Ağa, Sığırtmacı Hasan oturuyorduk. Elinde sazı, palabıyıklı bir âşık geldi; selâm verip oturdu. Dereden tepeden konuştuk.

Âşığa elindeki sazı göstererek,

- Bu nedir Âşık ?

diye sordum. Gevrek gevrek güldü ; kafasını kaldırarak şöyle bir yüzüme baktıktan sonra

- Sevgülumdür

diye cevap verdi. Usul usul sazının tellerine dokundu ; yanık yanık söyledi.

- Âşık benim sevgilim nedir bil bakalım ? dedim

- Efendi « Kitap »

- Ceddine rahmet nasıl bildin ?

- Ceplerin kitapla dolu ; biraz kitaptan konuş paşam.

Dedi.

Âşık'a kitaptan konuşmağa başladık ; ben söyledim, o çaldı.

Halk şairlerinin sazı, âşıkların nazı, çeşme başında bir eski kazi, elifelîf yazıdır kitap ..

Ölümü dolayısıyla :

Filozof - Şair

RIZA TEVFİK'E

Neşe seveda, elem ; yanı başında
Gidişin dağıttı artık şüphemi.

„Jaleler titrerken” mezar taşında
Çözüldü ölümün „sırr-ı müphem”i.

* *

Dem çekemez oldu derinden derin
Aşkınla zar ü zar bülbül yalıdır.
Durmadan ağlarken o (Nazlı) yârin
„Serab-ı Ömrü”nün en son faslıdır.

Bahrî ULAŞ

Kerem, Ferhat, Mecnun'un tahtı ; Ash, Şirin, Leylâ'nın saltanatlıdır kitap ...

Eski şiir bahçelerinin hengâmı, gurbet ildeki sevgilinin selâmıdır kitap ...

Bir gün « Herkes gibi giyinmiyen » herkes gibi konuşmıyan bir insan gördüm ; « Şiirlerimden bazıları kederlerimin hıçkırıklarıdır » veya « En iyi şiirlerim yazamadıklarımdır. » diyordu. Demek, ki bu adam şairdi ; uzun uzun kitaptan dem vurduktan sonra,

- Ben söyleyeceğimi söyledim ; biraz da sen söylüyedur.

Dedi. Ben, onun' karşısında ezile büzüle konuşmağa başladım ; siz de dinleyiniz sayın okurlarım :

Nedim'i yıllarca dile getiren lâlâ, Rabia Hatun'u dinleten nâle, Fuzulî'nin ilham kaynağı altın piyâledir kitap ...

Gönüllerin ideal çocuğu, şairlerin nazar boncuğudur kitap... Bir damla zemzem suyu, içine düşünülünce çıkılamıyan bir derin kuyudur kitap.

Ve nihayet üstadım :

Bilmem hangi dağlarda bir salkım üzüm, varlığında en kıymetli iki gözümüdür kitap ...

Karadeniz kıyılarında dolaşırken

I

Y. Mühendis Yakup Kalgay

Samsun gibi, Ekonomik bir bölgenin ticari faaliyeti bir iskele ile başaramadığı için, 8 iskele çalıştırılmaktadır. Belirtmek için, Doğudan batıya doğru adlarıyla sayayım :

(Gaz, Zahir, Gümrük, Yolcu, Un, Tütün. Gazi ve Demiryol iskeleleri sıralanmışlardır. ve adlarının belirttiği hizmetlerle ödevlendirilmişlerdir .

Bunlardan Gazi iskelesi ,SAMSUN hükümet konağını çevreleyen çok zarif bir parkın (Gazî parkının) karşısına raslar.

Güzelliğine, zenginliğine her ziyaretçinin istisnasız Hayran kaldığı bu park, iki başındaki renkli sular fışkıran fıskiyeleleriyle Samsunun müstesna bir bediası sayılır.

Hattâ : Ulu Önder Atatürk ,ün Samsuna ilk ayak basmış olduğunun tarihi hatırasını tebci için, Heykeltraş Krippel'e yaptırılmış olan şaha kalkmış at üzerinde şahane Atatürk Heykeli de bu parkın tabii değerine Tarihi bir değer daha katmış ve değer ölçüsünü katmerleştirmiştir.

Bu heykelin yüzü, Denize değil; Anadolunun en hücre köşelerine kadar uzanan Yurt topraklarına bakar Heykelin oturmuş olduğu kaide taşı üzerinde de (Milli mücadeleye başlamak için GAZİ , 16 Mayıs. 1335- - 1919 tarihinde SAMSUN' a çıktı)

yazısı okunur.

Demiryol iskelesine gelince : Bu da Samsun iskeleleri arasında kabiliyet ve (Güç) bakımından üstün bir değer taşıyor. Demiryol iskelesi Normal raylar üzerine oturtulmuş , ucuna da (25 Ton) takatında ve elektrik ile işleyen bir Vinç kurulmuştur.

Bu Vinç, Çelik bir çenber üzerinde her tarafa dönebilmekte ve bu sayede kolayca yük alıp verebilmektedir.

(Samsun-Sivas) demiryolunun Lokomotif kazanları ve aksamları ile vagonları, ray ve travers gibi YOL malzemeleri bu Vinç ile karaya çıkarılmış olduğu gibi, ayrıca şehir ihtiyacını da karşılamaktadır.

Vapurdan baktığımız zaman SAMSUN'U Hilâl biçiminde görmüşük değilmi ? Dikkat ettinizse bu hilâl'in sivri uçlarının denize doğru uzanmış olduklarını da görmüş olacaksınız...

Bakın, bu uclarda birer deniz feneri göze çarpıyor değilmi ? biri doğu cihetinde . Kalyon burnunda ; diğeri de Yeşil ırmağın denize döküldüğü Çaltı burnunda . . . Bunların uyanıklıkları, Çalışkanlıkları açık havalarda pek belli olmaz .. olmaz amma . . . kapalı havalarda bahusus karanlıklarda ışıklarını açıp kapamak suretiyle , bir birine göz kırptıkları

gemiçilerin gözünden kaçmaz . . . Deniz yollarında EMNİYET ,selâmet temsilcilerinin başında Fenerler bulunduğunu şüphesiz hatırlarsınız.

(Esasen, Fenerler hakkında da bir kaç Radyo konuşması yapmış ve genel durumlarını da belirtmiştim.

Denizci Fenerlerinin kendilerine mahsus ayrı ayrı ışık işaretleri var . . Vapur kaptanları, hizalarında bulundukları (kara)ları bu fenerlerin ışık işaretlerine göre belli ederler rotalarını onlara göre ayarlarlar.

Tarihte (Bağdat Caddesi) diye anılan Kervan yolunun başka bir ucu da Samsunda nihayet bulur. Bu sebeple Samsun limanı Ticarî önemini çok eski zamanlardanberi muhafaza eder.

Esasen, Samsun limanının coğrafi durumu bakımından kuzey kıyılarımızı Orta Anadoluya (Kayseri,Sivas. Çorum, Merzifon, Turhal' Divriği, Tokat gibi sanayileşme kabiliyetleri olan merkezlere) bağlayan biricik Karadeniz iskelesi de (Samsun) dır. Bu geniş Hinterlandın ithalât ve ihnacat kapısı da (SAMSUN) iskelesine açılır, kapanır.

Samsun limanının ömrü boyunca Ticaret ve Ekonomî faaliyetinde zaman zaman alçalmalar' yükselmeler olmuştur. Fakat; Liman Âsil cevher ve değerini her çağda korumasını bilmiştir. Ticaret hayatının dalgalanma sıdaki sebepleri, zan etmeyin ki: (Samsun) un bizzat kendisidir. Asıl sebebini, dünya piyasalarındaki çalkantılarda aramalı.

Çok iyi bilirsiniz ki (HARP) ler

Ekonomi dünyasını şiddetli biryer depremi gibi, alt üst ediyor.

Her memleket, (bilhassa kıyıları ve limanları bulunan memleketler) harplerin yarattığı zorlukların acılarını içten duyarlar ve bu yüzden çok hırpalanırlar. Bu sebeple (Samsun) da dünya piyasalarının çalkantı ve sarsıntılarından kendine düşen acı payını almış ve adeta yaralanmıştır

Kömür yüklemek için, Zonguldak limanında sıra bekleyen gemiler gibi İç Anadolunun Arpasını, Buğdayını Samsun ve Bafranın Tütününü, Çarşamba'nın Kuru fasulya ve Mısırını yükleyebilmek için Samsun Limanında Zaman olmuştur ki ortalama 20 ye yakın vapur un nebet beklediği görülmüştür.

Şuna inanmak yerinde olur ki : Samsun Karadeniz kıyılarında çok işlek bir ithalât ve ihracat Limanı olduğu kadar, bir (TRANSIT) merkezi Ve aynı zamanda sahil iller için de bir (dağıtma) Limanıdır da . . . Konuşmalarımız arasında belirtmiş olduğum gibi, (Samsun) bir kol dan iç Anadoluya, bir koldan da Çarşamba ovasına birer demiryoluyla bağlı oluşu Ekonomik durumuna gelişmesini sağlamıştır.

SAMSUN ' u Sağdan, soldan Kayseri, Ulukışla . Sivas, Malatya gibi illere bağlayarak, bugün Erzuruma dayanmış olan demiryolunun, Doğu Batı ve Güney illerimize, hattâ Suriye ve Basra körfezine kadar da uzanmış olması, Samsunun Hinterlandına umulmadık gelişme vermiş olduğu gibi, Transit işlerini de bir hayli genişletmiş ve kolaylaştırmıştır.

ŞİİRE DAİR

Samih Yertut

Memleketimizde, yeni duyuş, görüş ve anlatışlarla inkişaf yoluna giren bir şiir açılmış bulunuyor.

Başka bir şekil ve his taşıyan bu şiirlerin hususiyeti nedir?

Biliyoruz, şiir bir demet çiçek bir musikidir. Bazan o, bir gelinin yüzünde duvak, bazan, güle rengini veren iksir, bazan bülbülü hıçkırtan melâldir..

Yeni bir tarz halinde ortaya çıkmış bulunan ve istikametini de tayin eden bu şiir ceryanı; kanaatimizce, garp edebiyatının ve garp şiir ekollerinin tetkiki ile gelişme imkânına mazhar olabilecektir.

Bu itibarla mevzuumuzu ilgilendirdiğinden garp şiirinin geçirmiş olduğu tarihi seyri ana hatlarıyla hatırlatmak yerinde olur.

Rönesansın lirik ve destani şiirinden sonra, muhayyele, şevk, hayal ikinci plâna düşüyor ve akla kıymet veren kaideci ve mütaassıp, gayri şahsi klâsik şiir anlayışı ortaya çıkıyor. Klâsik devrin sonlarına doğru preromantikler yeni devri müjdeliyor. Bunlar şiirlerinde, akıldan ziyade hisse ve hüzne yer veriyor, cemiyet hayatına tabiatı tercih ediyor ve popüler, serbest samimi bir tarza rağbet gösteriyorlar. Romantikler bunlardan, ahenge daha çok kıymet vermeleri, uslûba daha fazla ihtimam

göstermeler ve mecazların bol ve cüretkârane olması bakımlarından ayrılmaktadır. Yoksa sair cephelerden romantizm, preromantizmin temadisinden başka bir şey değildir.

Romantizmi takip eden şiir ceryanlarına mensup şairler, romantiklerin tesiri altında kalmış ve romantiklerin canlı ve parlak renklerine mutantan ve yeni mecazlarına, ahenkli vezinlerine bağlılıklarından kendilerini ayırd edememişlerdir. Bununla beraber romantizmde hissi itirafın aşırı hadlere götürülmesi zaman zaman tenkitlere yol açmıştır.

19 cu asrın sonlarında ve 20 ci asrın başlarında şahsiyetten azami tecerrüt ile realizme dayanan bir anlayış ortaya çıkıyor. Bu yolu takip eden Carducci, Witman; içtimaî, millî ve lirizm alanında, James Thomson, Arturo Graf, Sully Prudhomme felsefi sahada, Tennyson, Leconte De Lisle destani tarzda şiirler yazıyorlar.

Garp edebiyatının şu kısa panoraması, klâsik devirden zamanımıza kadar şiirin, gayri şahsi, umumi, kaide ile bağlı olmıyan ritm ve ahenge istinat eden ve realiteyi aksettiren bir tekâmül seyri takip ettiğini göstermektedir.

**

Bugün memleketimizde şiir hak-

kinda türlü anlayış ve fikirler mevcuttur. Bunları müdafaa edenlerin her birinin kendine has edilleleri ve mucip sebepleri vardır.

Ancak, şurasını ilâve etmek lâzımdır ki son 8-10 sene zarfında nazım sahasında meydana getirilen eserlerin taşıdığı renk ve ruh öncekilerden tamamen ayrılmaktadır.

Acaba bu yeni nazım ceryanının karakteristik vasıfları nelerdir? Gerçi bunun cevabını vermeye kalkışmak bir cür'etkârlık olacaktır. Şukadarki fikirlerimiz hiçbir zaman şahsî görüşten ileri gitmeği iddia eder bir mahiyet taşımamaktadır.

Evet, bazen şekli yedi kat gök yüzüne bazanda cehennem esfeli safilliline sokmayı bir sanat görüşü telâkki etmeğe sebep olan düşünüş nedir?

Muayyen ve belli kalıplarla yazılan şiirlerde şeklin mevcut olduğu aşikârdır. Acaba, belli ve muayyen kalıplardan gayri tarzda yazılan şiirlere «şekilsizdir» damgasını vurabilecekmiyiz?

İşte burada inanışlar ayrılıyor.

Bize göre herhangi bir yazı şiir heyecanı uyandırıyor mu isterse belli ve muayyen kalıplarla yazılmasın şiirdir ve kendine mahsus şekli vardır.

Orhan Velinin:

*Beni bu güzel havalar mahvetti
Böyle havada istifa ettim
Evkaftaki memuriyetimden*

Mısraları ile başlayan şiirinde şekil olmadığını iddia edecek bir kimse çıkacağını zannetmiyorum.

Yeni şiir millidir. İbareden (Millî olmayan şiir mevcut olabileceği manasında çıkmaktadır. Halbuki, şiir şiir olmak bakımından millîdir. Ve en çok

millî sayılması gereken bir sanat eseridir.

Zira bir mimari eseri veya müzik parçası çalındığı veya söylendiği milletten gayri milletlerinde his ve heyecanlarına hitap edebilir. Ama, şiir yazıldığı dilin öz mahıdır. Hangi dille yazılmışsa o milletin damgasını taşır.

Yeni şiirde cemiyetin, tabiatın türlü hadise ve vakaları gayri şahsî bir tarzda ifade yoluna gidilmiştir.

*Tadı yok başı boş avare dolaşmanın
Genede geçilmez dostlar, geçilmez
Tiryakisi olmuşuz yaşamanın*

Mısraları ile nihayetlenen şiirde yaşama arzusunun çift cephesi umumi halkçı, samimi bir lisanla ne güzel anlatılmıştır.

Gayri şahsî olması bakımından yeni şiir müteassıp ve kaideci değildir. Zaten şiirde kaidede taassup prangaya vurulmuş bir mahkûmun durumu ile aynidir. Acınacak bir hal arzeder. İşte okadar.

Hiçbir kayde tabi olmadan temin edilen ahengin, monoton bir ahengin tik tak ları ile mukayese edilmeyeceği izahtan müstağnidir.

Yeni şiirde mana olup olmadığı meselesinde üzerinde durulmağa değer bir mevzu teşkil etmektedir.

Gerek yeni şiirde ve gerekse eski tarz şiirde mana aramak hiçbir esasa dayanmamaktadır. Filhakika, Gustav Flober, bu ciheti: (Hiçbir mana ifade etmeyen güzel bir mısra bir mana ifade eden fakat daha az güzel olan bir mısradan çok üstündür)

Cümleleri anlatmıştır.

Yeni şiirde duyuşlar bütün çıplaklığıyla aşırı denecek derecede reel olarak ifadelendirilir. Bu yüzden yeni şiir birçok tenkitlere maruz kalmıştır.

Yalnızlık

N. DENİZ

Bu akşam, yazacağı hikayede, insanın içinde ki, yaşama sevincini, belirtmek istiyordu. Eline bir kaç kere kalemi aldı; fakat, satırların sonunu getirmedi. Çünkü, yazabilmek için, aradığı sessizliği ve manevi huzuru bulamıyordu. Üst kattan gelen radyo sesi, annesinin içeri dışarı girip çıkmaları, bilhassa; sebebini iyice çözemediği bir sıkıntı Hüseyin Nusreti rahat bırakmıyordu. Yalnız kalmalıydı bu gece.. Dış alemin tssirinden ve hattâ kendi gözünden bile, uzak olan bir yerde, yalnız kalmak arzusu, ihtiyacıydı bu..

Buraya kadar yapmış olduğumuz açıklama yeni şiirin milli, reel umumi gayri şahsi, şekle ve iradeye bağlı olmayan bir tarz olarak temayüz ettiğini gösterir.

Yazımıza nihayet vermeden önce bir noktaya daha temas etmeyi faydalı bulduk? Filhakika, yeni şiirin vasıflarının istismarı ile dejenere bir tarzın ortaya çıktığını gözden kaçmamalıdır.

Annesine de, ne olmuştu? Onun odasına girmek ve onunla konuşmak için bahaneler icat ediyordu adetâ.. Her zaman anlayışlı olan bu zeki ve uysal kadın, neden onu bu akşam kerd haline bırakmıyordu? Yoksa ondaki huzursuzluğu ve gayri tabiiliği, o da mı görüyordu?

Bir aralık, yukardaki radyo konuşmaları hafifledi ve birden kesildi. Sofadan gelen terlik ve tesbit tıkırtıları da henüz uzaklaşmıştı ki: kapının zili, bir kaç kere, inatla çalındı ve durdu. Hüseyin Nusret, kalemi elinden fırlattı, kapıya koştu. Ge-

Şurasını ilâve etmek lâzımdır ki, her devirde yüzlerce, binlerce yazar yetişir, ancak bunlardan bir kaç o devri temsil eder ve tarihe mal olur.

Yeni şiirlerden bir çoklarının inkâr edilemeyecek üstün bir kıymet taşıdıklarına inanıyor ve bu tarza mensup olanların kısa bir zamanda kat'i ve umumî bir anlayış kavuşacaklarını küvvetle ümit ediyoruz.

len, sevdiği arkadaşlarından biriydi. Kendisini bir kaç yerde arayıp bulamayınca' evine kadar gelmişti. Bu akşam da, gevezeliği üstündeydi. Şendi, mesuttu, gülüyor konuşuyordu. Hüseyin Nusret te kısa bir müddet süren, zoraki bir alâkâ ile onunla oyalandı. Öyle bir aegeldiki tahammülü kalmadı. Hattâ, kahkahâlarında bile izdirap vesıkıntı vardı. Yalnız kalır ve hikayesini yazmağa başlarsa sukünetinin avdet edeceğini ümit ediyordu. Belki, hikâye bir vesile idi. Fakat ne olursa olsun, bu akşam insanlara tahammül edebilmek ne güçtü yarabbi?..

Arkadaşına yalnız kalmanın psikolojisinden bahsediyor Beethoven'in sağır ve yalnız olusunun, sanatı üzerindeki büyük tesirlerini anlatıyordu. Baktı; misafiri, hayatından memnun hak vererek ve inanarak onudinliyor fakat evine gitmek istediğini gösterir bir harekette bulunmuyordu. O zaman, hastasını keşfetti. Neden mevzu buluyordu Susmalıydı. Sustu, sadece dinledi ve pek kısa cevaplar verdi «Nafile. Bir aralık arkadaşının Yahu, Nusret, epeyce gevezelik ettik. Bana, biraz da yeni aldığın plakaları çal" dediğini duydu. Kulaklarına inanamadı. Ama bu nasıl olurdu. Müziğe bile da-

BİRİNCİ

Nazarın değer diyor,
İnandırıyorum....
Anlatamıyorum;
Seninle konuşurken
Neler düşündüğümü
Bir bilsen
Ellerim değdikçe ellerine,
Masallardaki gibi
Büyülenirim..
Altın tahtlar üzerindedir yerim,
Bu günleri gösterdi diye,
Tanrıya dualar ederim.
Lâkin çok sürmez;
Çözülür düğüm
Ve yine hüzn içredir günler...

Samih YERTUT

yanamıyacaktı bu gece... Arkadaşı ise koltuğa biraz daha yaslanmış, kendinehas müzik dinleme pozunu almıştı bile. Kolları uzandı, indi, çıktı, bir şeyler çaldı. Daima içinden «İnsanları sıvmenin hayatı sevmenin sevincini belirten bir hikaye" diye tekrarlayıp duruyordu.

Şimdi kendi bile pek inanmıyordu, amma: Azizim, beni bu akşam yalnız bırak, git artık" deyip arkadaşından kurtulmuştu. Nihayet, sobanın yanan odununun çitirdisından, ka'emın kağıt üzerinde çıkardığı seslerden başka çit yoktu. Fakat; zannetmeyinki gene yalnızdı. Gerçi gözlerinizi odada dolaştırırsanız siz

kimseyi göremezdiniz, amma ,o görüyordu. Hem de öylesine görüyorduki, yazısına devam edemedi; kalemi tekrarelirden attı. Şimdi de muhayyalesi onunla alay etmiye başlamıştı. Bir haftadan beri, türlü aksilikler yüzünden görüş konuşamadığı sevgili varlık, elibi uzatsa tutabilecek gibi yakın ve canlı olarak karşısında duruyordu. Bir an bu sevgili hayalin ziyaretinden memnun oldu. Onu daha iyi hissetmek için gözlerini kapadı. Derin derin varlığındaki hayale baktı. Gözlerini açtı. Eliyle o hayali kovalarcasına sağa doğru bir hareket yaptı. Amma, o inat ediyordu. Karşısında gülüyor, konuşuyor, alay ediyor, kızıyor bir saniye uzaklaşıyor ve geriye dönüyor, bütün canlılığı ile gözlerinin önünde yaşıyordu. Birden ona karşı olan derin aşkını ve ve uzun arkadaşlıklarını düşündü. Nasıl olmuştu da uzun zaman dan beri adetâ taptığı ve kendisi için yaratılmış olduğuna inandığı bu kadına, evlenme teklifi yapmamıştı. Şimdide o canlı ve mütebessim dudaklardan çıkacak olan cevabı duyuy-

yor gibiydi. Neden, şu ana kadar kat'i kararını vermemişti. Ne budalaydı... Kendisini anlayacak ve tatmin edecek ruh kuvvetini yalnız onda bulmamış mıydı? Birdenbire içinde muazzam bir boşluk hissetti. ve bu boşluktan korktu. Şu ana kadar devam eden duygu ve düşüncelerinin sağırlığı onu şaşırttı. Birden içinde, kat'i karara varmış olanların sevincini duydu. Yeniden yaşadığını hissetti. Bir an evvel günün ışıklarına kavuşmak ve ona koşmak istiyordu. Hatta koşup ilk müjdeyi annesine vermeliydi.

Kapının tokmağını çevirdi. Adımını içeri atmışken onu uyardırmak korkusu ile, vazgeçti... Bir saat evvel mevcudiyetine tahammül edemediği arkadaşını hatırladı. Evet, ona gitmeliydi. Ne yapmıştı? Kendini nasıl affetti-recekti. ? Saat'te bire geliyordu. Gitmemeliydi. Oturup hikâyesine devam etse ne iyi olacaktı.

Fakat, hayır... Bu gece, yalnız kalmasına imkan yoktu. Şimdi de çok derinden hissettiği, o büyük saadet, onu yalnız bırakmıyordu.

Sosyal Davalar :

İŞ BULMA — İŞE TAVASSUT

I

Osman Remzioğlu

Milli iktisat taazzuv ettikçe, istih-salde farklaşmış ve bununla birlikte artan nüfus; iktisadi ve içtimai bir zümreyi ortaya çıkararak, işçi dediğimiz kitleler meydana getirmiştir. Mülksüzler adını verebileceğimiz, bu işçiler iktisadi varlıklarını yalnız iş gelirin'e bağlamışlardır.

İşte, gelirini işten temin eden bu zümrelerin devamlı iş bulması ve bu işten mütevellit gelirinin emniyet altına alınması, zamanımızda devleti üzerinde durmaya sevkedecek önemli meselelerden biri ile karşı karşıya getirmiştir.

Bu bakımdan devletlerin sosyal politikaları içinde, iş bulma ve işe tavassut meselesi geniş bir yer işgal etmektedir.

Öte yandan, istihsal faaliyeti içinde, iş bulma ve işe tavassut milli gelirin artması bakımından büyük önemi haizdir.

Muhtelif memleketlerde iş bulma ve tavassut şekilleri

a) İTALYADA: 1919 yılında bir kanunla ele alınan iş bulma davası; merkezde bir müessese ve taşrada da onun şubelerini açmak suretile, hal edilmek yoluna girilmiştir.

b) ALMANYADA: 1916 yılında iş bulma ve işe tavassut müesseseleri

kurulmuş ve bütün memlekete şamil olmak üzere bir «iş dairesi» vucuda getirilmiştir. Fakat o sıralarda, bütün Almanyayı saran işsizlik, teşkilâtın fazla muvaffak olmasını temin edememiştir. 1933 te iktidara gelen Hitler, Nasyonal sosyalizm partisine bağlı organizasyon meydana getirerek bütün Almanyada iş karargâhları kurmuştur. Ve evvelâ işsizlere iş temin eden teşkilât bilahara bütün milleti işçi saymıştır.

c) İSVİÇREDE: İsviçrede resmi bir daire şeklinde 1919 yılında kurulan «işsizlere yardım teşkilâtı» her kantonda bir şube açarak iş ve işçi bulma işlerine tavassut etmektedir.

d) İNGİLTEREDE: 19 ncü asrın sonlarında çıkarılan bir kanunla belediyeler emrinde kurulan bürolar işe tavassut meselesile tanzif edilmişlerdir. 1909 da merkezi devlet iş ve işçi bulma müessesesi kurulmuş ve buna göre memleket 12 bölgeye ayrılmıştır. Her bölgede merkezi daireye bağlı ve iş bulma ile uğraşan birer büro meydana getirilmiştir. 1917 senesinde bu dairelere; işverenle işçilerin mümessillerinden mürekkep bir komite ilâve edilmiştir.

e) FRANSADA: 1904 tarihli bir kanunla Fransada nüfusu 10000 den

yukarı olan belediyelere işe tavassut vazifesi verilmiştir.

İşçilerin faideli olabilecekleri işler de çalıştırılması; hem işçinin ve hemde istihsalin verimini artırması yönünden işverenin menfaatini temin eder.

Tabiidirki, bu iki faideli hareket memleket ekonomisi için mühim neticeler doğurur ve bütün bu işlerin tanzimi; yani iş piyasasında arzla talebi en kolay ve en elverişli bir şekilde karşılaştırmak imkânları, bazı teşkilatın vucuda getirilmesini zaruri kılar

Bu konuda iki nevi sistem hatıra gelebilir.

1 - Teşkilâtsiz iş bulma ve işe tavassut,

2 - Teşkilâtlı iş bulma ve işe tavassut

1 - teşkilâtsiz iş bulma ve işe tavassut

a) Kendi başına iş arama:

Bilhassa şehirlerde görülen bu şekil iş bulmanın en iptidaisi olmakla beraber en çok revaçta olanıdır.

Bilhassa, iş bulmada teşkilâtlı olmayan memleketlerde bu usul caridir.

b) Şahsi tavassut ve tavsiyeler:

İş gücünün kıymetlendirilmesinde şahsi tavsiyelerin büyük rolü vardır. Daha ziyade bir nevi adam kayırma şekli olan bu sistem, hemen hemen bütün cemiyetleri sarmış durumdadır. Ve maalesef işe yarayan kıymetlerin yerleştirilmesi prensibi, bir türlü hâkim olamamıştır.

c) Gazete ilânları ve diğer ilânlar:

İş arayanlar ve iş verenler, şartlarını gazeteciler vasıtasile ilân etmek suretile iş ve işçi bulma işini temin ederler.

d) Ajanların tavassutu

Bilhassa işçi temin etmek işinde baş vurulan bu usul umumiyetle bir kaç memurun tefrik edilmesi suretile lüzumlu işçilerin temini cihetine gi dilir.

Teşkilâtsiz iş bulma ve işe tavassut şekilleri, nüfusun artmasıyla çoğalan iş gücünü müstahsil hale getirmeye ve yeni doğacak istihsal şubelerinin işçi ihtiyaçlarının bilhassa buhran zamanlarında, karşılamaya kâfi gelemez

Bu sebeple, iş bulma ve işe tavassut işlerinin resmî bir teşkilâta bağlanması bugünkü iktisadi hayat şartlarının doğurduğu bir zarurettir.

2 - Teşkilâtlı iş bulma ve işe tavassut

14 ve 15 nci asırlarda loncaların mensuplarına «iş bulmak» mecburiyetleriyle bu işin teşkilâta bağlandığı müşahade edilmektedir. 18 nci asra kadar devam eden bu hal; bu asırda Lonca ve esnaf birliklerinin kalkmasıyla, herkesin bizzat iş bulması şekline inkilâp etmiştir.

19 nci asrın son yarısında, teşkilâtlı iş bulma ve işe tavassut, çok inkişaf etmiştir.

Bugünkü duruma, iş bulma teşkilâtı şu suretle tasnif edilebilir.

1 - Meslek teşekküllerinin iş bulma ve tavassut teşkilâtları

2 - Hayır maksadile iş bulma ve tavassut eden müesseseler

3 - Devletin resmi surette teşkil ettiği iş ve işçi bulma teşekkülleri

4 - Kazanç gayesile kurulan iş bulma müesseseleri kurmak mecburiyeti

(Gelecek, yazıda bizdeki iş ve işçi bulma ve tavassut şekilleri incelenecektir.)

Okul aile birlikleriyle başbaşa :

Aile terbiyesi meseleleri

AİLEDE AZ SEVİLEN ÇOCUKLAR

Gabriel Rauch

Çeviren : İlhan Bilir

Ana ve babanın müttehit bulunması ve çocukların, taklitle temayül arzuları dolayısıyla, daima iyi bir misal teşkil etmeleri lâzımdır. Ana ve babanın, çocuğun işitebileceği bir şekilde naktaî nazar farklarını yüksek bir sesle veya helecanlı bir lisanla münakaşa etmemeleri icap eder bunun içinde, ana ve babanın kendilerine hâkim olmaları ve çocukların terbiyeleri için kendilerine hâkim olmalarını öğrenmeleri lâzımdır.

«Çocuk patholojisinde çocuk terbiyeleri hataları» Viyana Rediatrice kurumu terbiye prensipleri 4 Dr. Josef k. Kriedjung

***

Çocuğun bilhassa lâyık olmadığı zamanlar sevgiye ihtiyacı vardır. Bu söz kime aittir; pek hatırlıyamıyorum ama, kanaatımca, bu, aile terbiyesinin en mühim meselelerinden birini tazelemektedir.

Terbiye meseleleri üzerinde derin düşünmek suretile, diğer insani meseleler hakkında da cevaplar, bilhassa çareler bulmak kabildir

Öyle zamanlar ve öyle muhitler vardırki: orada, yalnız kinden bahsedilir. Aynı zümrenin, aynı rengin aynı memleketin ve hatta aynı aile mensuplarının birbirlerini iğrenç olarak vasıflandırdıkları ve kalben nefret ettikleri görülür. Fakat, insan z ekâsı ruhu, tabiatı, hareketli ve değişikliğe mütemayil olduğu için öyle zamanlar da vardırki: o vakitte karşılıklı anlayıştan aşktan ve sevgiden bahsedilir, Ve her türlü saadetin ve iyiliklerin bu sevgiden geldiği ve yine dünyanın penbe taraflarının ve faziletin bu histen meydana geldiği iddia edilir.

Dünyanın böyle bir zamanında tekrar canlanmasını istediğimiz bir espriyi candan alkışlarız. Fakat, iyi niyetler ekseriya iyi tarzda hareketler olmaktan çıkmasa...

Ekseriya bu sevginin tezahürlerinde yanlışlıklar olur. Sevgi dostluk ve ahlâk mevzularında hata ekseriya bir haksızlıktır. Misallerini aramak için uzağa gitmeye lüzum yok. Aile bize istediğimizi verecektir.

Terbiye meseleleri ile alakası ol-

miyan mazbut aileler vardır. Bu çeşitli ailelerde her şey yolundadır,

Günler ve saatlar, normal olanından başka' gözyaşsız ağlamasız bir-birini takiben geçmektedir. Çünkü; bunlar, vazifesini işini, haklarını müdrük istikrarlı ve şuurlu hayatlarile örnek aileler tarafından yetiştirilen kafaca ve vücutca salim çocuklardır. Fakat, bu haller bir çok ailelerde tamamen aksine ceryan etmektedir. Sanki, sevgi bir hak etme nesnesi gibi birbirinden tamamen farklı meselelerde yerli yersiz çocuğa lutfedilmektedir. İşte işin en berbat örneği buradadır,

Artık bu mükâfatımsı, keyfi ve müstebit sevgi, görüldüğünün tamamen aksine çocuğun hakikaten lâyık olmadığı zamanlarda değilse, terbiyevi ve psikolojik kaide ve sevgi ile alakası olmadan yanlış telâkki ve ölçülerle, kaprislere ve havâilliklere göre verilmektedir. «Zira, hakiki sevgi yalnız sevimli ve güzelleri sevmek değil, güzel olmanı veya sevilmeğe hakikaten ihtiyacı olduğu hissettirmeyenleri sevmektir. Acaba bir çocuğu güzel, tatlı uysaldır diye ve daha günün bir sürü iyi sıfatlarile tayin edilebilecek şekilde sevmekte «insan egoizmi»nin tatmininden başka ne vardır?

Böyle istenildiği gibi idare edilen sakin çocuk şayet ailenin hayranlık ve sevgisinden yüz bularak daima sevilen bir oyuncak veya bebek mertebesine düşmüşse veya müdahale-sizliği ebeveynine terbiyesi hususunu unutturmuşsa; zamanla o çocuk karakterersiz bir mürahik veya tehlikeli bir şımarık olabilir. Fakat ne kadar sevimsiz nankör, verimsiz, hırçın ya pılı ve zor yola gelen çocuk vardır

Ve ailelerde bunların karşısında düşünmanlık hissi, mütemadi bir ayıplama ve azarlama itiyadı gibi çeşitli müeyyide ve takdirlerle vahşi ve miskin bir otoritarizm kurmaktadır. Halbuki, bu az sevilen çocukların hali diğerlerinden çok daha acıdır. Ailelerin, bu çocuklara karşı takındıkları tavır gülünç olduğu kadar haksız bir hareket tarzıdır da

Zira bilhassa bu yola gelmeyen teban sinirli, atılgan ve hırçın yarı dılışlı lenfavi ve ekseriya tenbel de olduğumuz çirkin şekilsiz ve yaradılıştan sakat kusurlu olan bu çocuklar, hep sinden daha çok yardıma ve sevgiye ihtiyacı olanlardır. Ve şayet bu aileler, bu kusur ve noksanları çekinmeden çocuklarının yüzlerine garaz ve şiddetle «kendilerine lâyık evlât olmadıklarını» söyler ve en fenası hissettirilecek derecede ilgisizlik gösterirlerse bu çeşitli ailelerin şunu iyi bilmelidirki, çocuklarında canlı olarak gördükleri bu fiziki kusur ve haller, kendilerinin eseri ve naklettikleri hallerdir. Ve şayet bunu farkedemeyen aileler eğer çocukları üzerine büyük bir dikkatle düşmeğe başlamışlarsa bizzatîhi kendilerine karşı girişmiş olacaklardırki bu da en emin ve halâskâr yol olacaktır.

Sadece bu az sevilen çocuklara acılamakla değil, bütün kalbimle bu kabil ailelerin samimiyetle kendi üzerlerine dönmelerini kendilerini tetkik etmelerini ve bu «zor yola gelen çocuk» meselesini öbür taraftan ele alıp tetkik etmelerini candan dilerim. Bu Aileler şu düsturu tekrar etsinler:

«Çocuğun, sevgiye bilhassa hak etmediği zamanlar ihtiyacı vardır» fakat tekrar ettikten sonra da tatbik etsinler.

GEZİ NOTLARI : III

GERZE'DEN BAFRA'YA

M. Süheyl ESEN

Gerzeden erkenden ayrıldık. Otomobilimiz dağ yollarına tırmanırken motör hırıltılı seslerle çekişen şikâyetlerini haykırıyor gibi... Zirvelere tırmanan eski berbat yolu sihirli bir el muntazam ve rahat bir hale getirmiş. Kim acaba? demeğe lüzum yok. Yollar Bölge Müdürü Tefik İlerinin sempatik yüzünü çamların gölgelediği yerlerde görüyorum adeta. Tükenmez enerjiye sahip olan bu temiz memleket çocuğunun şahsi didinmeleri olmasaydı biz bu gün de bu yolları rahat rahat asla aşamazdık. Onun yoklukları içinde var ettiği basit yol sizi kolayca Samsuna kadar ulaştırır. Onun kudretli ellerine yarın verilecek modern yol makineleriyle neler başarabileceğini yakın gelecek bize gösterecek. Yakın gel aziz dostum, büyük insan bu sütunların seni daima açık kalacak alından saygı ile öpeyim. Var ol.

İşte bu güzel yolda denizi yalayıp gelen dinlendirici ve okşayıcı serin, tertemiz rüzgâr ciğerlerimizi yıkıyor. Artık yayladayız. Gerze masal kayasıyla birlikte ayaklarımızın altında. Karadeniz bir kedi rehaveti ve munisliği içinde gümüş pırıltılarla ufuklara kadar uzayıp gidiyor. Daha ötelerde Sinop yarım adası sisler içinde bir serap sanki...

Çamlar muhakkak ağaçların en asili. Bunlardan binlerce sıralanmış. Burada çam kokuları esrarlı bir büyü gibi başınızı döndürüp sizi hayal alemine sürüklüyor. İçinizden taştan hislerle tabiata aşık oluyorsunuz. Hil-katin bâkir ihtişamı karşısında lâl olup kalıyorsunuz. Deniz seviyesinden çok yükseklerde nefes almanın hazzını tadarken, ıstırap ve sıkıntılarınızdan sıyrılıp hafifliyor ve hayatı daha da çok seviyorsunuz. Dağların çekici füsunu içinde zindelediğinizi anlar ve hayat mücadelesine daha taze kuvvetli atılmak hızının benliğini kapladığını hayretle görürsünüz.

Dağların vücut yapılarının iriliği, kavilikleri ve ömürlerinin uzunluğu bir hikâye değil bir gerçektir. İklimi daha çok yüksek ve sert yerlerde uzun zaman bulunduğum için bunu iyice biliyorum. Yaylada doğup büyüyen sinir nedir bilmiyen dağların neden böyle olduklarını anlamak için yaylalarda ve onların aralarında bir müddet kalmak lâzım.

Tepemizde şahâne Kartalların daireler çizdiği bir gölgede dinlenirken karşı yamaçta iri beyaz papatyalar gibi geliş güzel serpilen koyunlar usta bir ressamın fırçasından çıkmış sanki... Koyunların bekçisi ve bu dağların ebedî dostu çoban,

kendi gibi gürbüz ve sıhhatli Ayşesinin hayaliyle hep bir birine benzeyen günlerinin peşinde dalgın dalgın dalgın kavalını üflüyor. Sevdalı çobanın ateşden nefeslerle üflediği yanık kavalın sesi perde perde ıssız havamızı sarıp düşüncelerimizi alıyor. Elbet bu garip çoban bir gün Ayşesine kavuşacak. O zaman kavalından taşan sesler de onun sevincini ve saadetini gelip geçen yolculara ulaştıracak. Toprağımın asil insanı tunç yüzlü çobanın Ayşesine kavuştuğunu sessiz dağlara yayacak davulların gümleyişlerini işitseydim mutlaka onu tebrike giderdim o gün . . .

İşte burada bir kamp kurup kırk gün kırk gece bir Tarzan hayatı yaşamak erişilmez bir hayal gibi kafamın içini dolduruyor. Hele bu dağlar mehtaplı gecelerde muhakkak birer masal âlemi yaşarlar. Belki de bilinmiyen gizli ülkelerden kanat çırpıp gelen yüzlerce peri kızı mehtaplı gecelerde ayın doğuşunu dans ederek selâmlarlar... Neye olmasın ?

Lâkin bu dağlar mariz ruhlu şehirlilerin meskeni olamaz. Burada yaşayacak insanların kafaları kadar mideleri de sağlam olmalı. Birer elmas pırıltısıyla kayalardan süzülüp gelen bu gibi suyun başında çevrilecek mis kokulu, en kör iştahları kamçılaman kuzu kebabı başında yayanın taş gibi dilimlenmiş yoğurdunu gövdeye indirmek ne sefali olur . . . İsterseniz yemekten sonra şöyle bir çamın gölgesine sığınıp şekerleme yapın ! Lâkin heyhat bunların hepsi de rüya . . . Yanımızda ne çadır var ne de çevirecek kuzu. Fakat dağlar bize mertliğin, erkekliğin daha doğrusu Kör oğlunun efsaneleşen destan-

larını haykırıyor adeta ! Bizde buna uyalım dedik ve arkadaşlarla ihtiyarsız dağ başını duman almış marşını sesimizin bütün gücüyle kimseden perva etmeden söyledik.

Saatler su gibi eriyip akarken otomobilin sahibi Kara Ali de çoşup bize hikâyeler anlatmağa başladı. Meselâ evvelki sene otomobille hacca giderken çölde karşılarına bir sürü eşkiya çıkıyor. Buna kızan bizim babacan Kara Ali ya Allah diyip bunların bir tanesinin belindeki palayı alınca hepsini bir anda çil yavrusu gibi dağıtıvermiş. Ben gülmeğe başlayınca bana dargın dargın bakarak yoksa inanmadınız mı diye suratını astı. Çocuk sahiden celallidir. Olmaz dene olmaz olmaz elbet..

Kara Ali yine çoşmuş olmalı ki elimde cenbiye çöle doğru fırlayınca öyle bir nâra attım ki eşkiyanın çoğu korkusundan sapır sapır bayılıp kızgın kum yığınlarına serildi derken lâfını kestim. Vakit hayli ilerlemiş olduğundan yola çıkalım teklifinde bulundum. İleride nasıl olsa fırsat bulur Kara Alinin sinema filimlerine benzeyen kahramanlık ve şövalyelik hikâyelerini elbet yine dinleriz . .

Birlikte seyahat ettiğimiz Tekel'in şimdi emekliye ayrılan Baş Müdürü Sayın Saffet Kâhyaoğlu bizim dinlenişimizden istifade ederek durmadan avlandı durdu. Elinde çifte, gözü tetikte uçan kuş elinden kurtulmuyor.. Şu avcılığı hangi insafsız spor kategorisine katmış acaba ? Dağların hür atmosferinde kanat çırpın şu zavallı kuşlar bu gün olmazsa yarın yine de bir avcının attığı saçmalarlaan verecek.. ne garip tecelli ne hacin akibet bu..

Kâhyaoğlu herkesin bildiği gibi zarif bir zattır. Bu arada bir takım nükteler de savuruyor. Haşa haşa sözde yazar kulunuz parklarda filan avlanırmışım da bu çeşit avdan anlamamışım. Buna benzer ne türlü iftiralar. Bu lâtifeye şiddetle itiraz ederek Kâhyaoğlu'nun elinden çifti kaptım. Hışım onları tehdit ederek azizim dedim ben de attığımı vururum. Lâkin şu nârin, nahif ve zarif rengârenk tüylerle süslü bu mahlûklara nasıl kıyılır ? Diyince tahammül edilmez bir kahkaha tufanı çınladı. Karşıma çıkan ilk bedbaht kuşa gözleri mi kapayıp ateş etmeme rağmen biçâre mahlûk ayaklarımın dibine düşünce elim ayağım cidden titredi ama olan olmuştu. Onlar da tahminlerinin dışında benim atıcılığımıza şahit olunca hem şaşılar hem de sustular. Lâkin benim keyfim kaçmıştı. İstemi-yerek kan döküp günah işledik . . . Bu fıkrayı üstad ve avcıların piri Hamami İsmail'e anlatsam muhakkak Samsun gazetesinin avcı sütununda allayıp pullayıp anlatırdı İyisi mi işi olduğu gibi yazmak daha ehveni şer..

Şimdi kıvrıla kıvrıla virajlardan doğru kayıyoruz. Bir müddet sonra Gümenosda birer kahve içtik. Nehir yataklarından çıkarılan kaygın taşlarla muazzam bir cami inşasına başlandığını da gördüm. İnşallah tamamlamak nasip olur. Lâkin bu taşlarla bu cesamette bir yapıya kim izin vermiş acaba ? Bu düşüncemi yanımdaki muhterem zevata açınca arkadaşlardan birisi bana kızdı. Cancağızım diyor sen de amma ukalâsın ha. Ne anlarsın bu işden ? vaz geç efendim bu ukalâlıktan . . . Öyledir anlamam elbet bu çeşit ucube işden

şüphesiz. Fakat gel gör ki içim rahat etmiyor. Ya bir zelzele olursa ? Ya ümmeti Muhammet bunun altında kahrırsa ?

Alaçamı arkada bırakıp şoseye çıktık. Gece bastırmadan Bafraya yetişmek istiyoruz. Alaçam — Bafra yolunun dörtte üçü Amerikan usulü staplize yapılmış. Hem ucuz hem de zamanla yol adeta beton halini alıyormuş. Ucuz etin yanisi tatsız olur derler ama bu da modası geçmiş bir lâf. Pratik insanlar olan Amerikalı dostlarımız yol inşası bakımından muhakkak bize büyük fmkânlar sağdılar. Bizim eski tarz ağır aksak çalışma tarzımız onların metot ve çalışma sistemiyle taban tabana zıt... Bu sisteme biz de intibak ediyoruz. Etmemiz bir zaruret şüphesiz. Yapılacak ve başarılabacak o kadar çok işlerimiz varki eski çalışma tempomuzla meselâ yol davamızı ruza mahşere kadar asla tahakkuk ettiremezdik elbet.

Bafra kadar şöhreti olan köprüden geçtikten sonra şehre girdik. Modern mezbahasına, mükemmel stadyomuna gıpta ile baktım. Samsun bölgesinin beden terbiyesine ait paracıklarla deniz hamamı ve deniz gazinosu kurup stadı bu gün perişan haliyle bırakan gelip geçmiş kimse-lerin taksiratını cenabı hak affetsin. Bilmem gençler de ne düşünürler. Bu münasebetle sırası gelmişken aklımıza geleni de yazalım. Bizce Plaj denilen deniz hamamını ve deniz gazinosunu vakit geçirmeden hususî ellere değer fiyatlarla devredip toplanacak para ile de gençlerin muhtaç oldukları tesisleri eksiksiz bir halde yapmalıdır. Dolayısıyla de de-

niz hamamı halka açılır. Belediye veya maliye de vergisini tıkr tıkr tahsil eder . . .

Belediye ile işbirliği yapan güzelleştirme cemiyeti kurucuları Mustafa Erkin, Süleyman Türk, İsmail Işın ve Ahmet Çakın'ın tükenmez himmetleriyle caddeler parkelenmiş. Her tarafda hümmalı bir çalışma, daha ileriye, daha iyiyi vaadeden bir görünüş insana ferahlık ve huzur veriyor. Samsun'un bu ileri ve her yıl bir az daha gelişen ilçedeki hayatıyet ve yükselme hızı gözle görülp elle tutulacak kadar aşikâr.

Tütün tüccarı ve Bafrâ Sesi gazetesinin sahibi olan Süleyman Türk'le tanıştığım zaman kendisini ancak otuz yaşında tahmin etmiştim. Meğerse bu sevimli dostun çifter çifter torunları varmış . . . Lâkin ne olursa olsun insanların hakikî yaşları göründükleri yaşıdır. Sonra Bafrânın havyarındamıdır bilmiyorum ? Bafrâda taeddüdü zevcat taraftarları bir hayli imiş. Bunu kulağıma fısıldayan Süleyman Türk'ün hali de bir tuhaf idi. Cenabıhak bu sevimli arkadaşın akibetini hayırlara tedbil etsin . . . Çünkü tepesinde harâ mı halâ kavak yelleri esiyor diye Tekel'in Akabalı Müdürü Selâhattin ifşaatta bulundu . . .

Mühim bir tütün istihsal merkezi ve ticaret merkezi olan Bafrânın ve Bafralıların önemli davalarından başlıcası elbet tütün konusudur. Yılda 6.000.000 milyon rekoltesi olan bu tütünü satıp elden çıkarıncaya kadar hümmalı bir faaliyet içinde çırpınır durur. Dünya çapında şöhrat yapan tütünün getireceği milyonlar köylünün şüphesiz maiyet vasıtasıdır. Lâkin son zamanlarda bazı ekicilerin memnu mıntakaya ve benzeri sulu ve taban araziye tütün ekmeğe heves etmeleri tenkide yol açmaktadır. Vakıt ve zamaniyle bu sakın adetten vazgeçmek için ne yapmak lâzımsa yapmalı kanaatindeyim.

Bafralıların bir dertleri de tren yolunun Bafrâya kadar temdit edilmemiş olmasıdır. Arâzi maniasız olduğuna göre az masrafla hattın Bafrâya kadar uzatılması kabil elbet. Buna teşebbüs edildiği takdirde Bafrânın demiryolu temdit masrafını kısa yıllar içinde itfa edileceğine şüphe edilemez. Er veya geç bu teşebbüs mutlaka başarılmalıdır kanaatindeyiz.

Şehir kulübünde gece yarısına kadar samimî bir hava içinde hasbıhal ettikten sonra mahmur ve yorgun otomobile yerleşip dostlarımıza veda ederek Samsun yollarına düştük.

SUZME SÖZLER

R. D. TAGOR

Çakıl taşlarını kemale erdiren çekiç darbesi değil; suyun raksidir.

Mümkün, gayri mümkün'e sorar:

- Sen, nerede oturuyorsun?

Öbürü cevap verir

- Acizin rüyalarında

Eğer, kapını hatalara kapayacak olursan, doğruluk kapı dışında kalır.

Haksızlık, yenemez; fakat, doğruluk yenebilir.

Yapraklarını koparmakla, çiçeğin güzelliğini toplamış olmazsın

Büyük, küçük bir arada, hiç korkmadan yürür. Orta açıkta kalır.

Baştan aşağı mantık olan bir akıl, her tarafı yüz olan bir bıçak gibidir. Kullananın elini kanatır

Dokunmakla öldürebilir, uzak tutmakla elde edebilirsin.

Doğruluk, ırmağa, yanlışlık yatakları içinden akar.

yanlışın iktidarı artmakla, hiç bir zaman doğru hale gelemes

Bu dünyada, dünyayı sevdiğimiz zaman, yaşamış sayılırız

Tanrı, insanı, olgunluk yolu ile çocukluğuna tekrar kavuşsun diye bekler.

Kemal anına erişmek için, çorak yolların çöllerini ararsın,

İmtiyaz sahibi ve neşriyatı fiilen idare eden : Necmi Memişyazıcı

Basıldığı yer - Samsun Matbaası

T. C. ZİRAAT BANKASI

Vadesiz Tasarruf Hesapları

1950 YILI İKRAMİYELERİ :

İSTANBUL ve ANKARA'da

8 EV,

Ayrıca

200.000 Liralık

Para İkramiyeleri.

Ev kazanan isterse bedelini alabilir.

Acele 150 Liralık bir hesap açtırınız.

Her 150 Lira için ayrı bir kura numarası verilecektir.

ÇEKİLİŞ TARİHLERİ :

10 Mart,	15 Mayıs,	30 Haziran,	31 Temmuz,
29 Ağustos,	30 Eylül,	28 Ekim,	30 Aralık,

İkramiye giriş şartlarını Bankalarımızdan öğreniniz.

Fiyatı : 30 kuruş

Kurum Adı: TÜRK TARİH KURUMU
Sicil No: 255.7.2/24/800931
DERGİLER 19 MAYIS SAMSUN HALKEVİ DERGİSİ 109, (1949)
Markası: MARKASIZ Bulunduğu Yer: Konusu:

